

Miljödepartementet

Statens veterinärmedicinska anstalt
751 89 Uppsala

Uppdrag att kartlägga omfattningen av sårskadad fisk i Hanöbukten

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) att i samråd med Havs- och vattenmyndigheten och efter samråd med Sveriges lantbruksuniversitet och Statens Jordbruksverk, kartlägga omfattningen av sårskadad fisk i Hanöbukten. I uppdraget ingår att utreda orsakerna till att skador uppkommer samt redovisa en plan för vidare uppföljning av sjukdomstillståndet hos vilda fiskpopulationer.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast 31 oktober 2015.

Bakgrund

Enligt iakttagelser från lokala fiskare och allmänheten har de inre delarna av Hanöbukten tidvis uppvisat problem med lägre förekomst av fisk, sårskador på fisk och dålig vattenkvalitet. De fördjupade analyserna, som genomförts av Havs- och vattenmyndigheten och dessförinnan av Länsstyrelsen i Skåne län, har inte kunnat bekräfta de observerade problemen i Hanöbukten. Ingen enstaka faktor, eller enskild källa har kunnat pekats ut som bakomliggande orsak.

Regeringen beslutade den 20 december 2012 i regleringsbrev till Havs- och vattenmyndigheten för 2013, att utreda bakgrunden och orsakerna till problematiken i Hanöbukten och redovisa hur myndigheten avser att arbeta vidare (dnr M2012/3402/S). Uppdraget redovisades 31 oktober 2013 (dnr M2013/2680/Nm) samt genom ett ändringsbeslut 14 mars 2014 (dnr M2014/840/Nm).

I Havs- och vattenmyndighetens rapportering av regeringsuppdraget framkom att sårfrekvensen på fisk, främst torsk, rapporteras öka norrut

mot Åhus och in mot land. Skrubbor har rapporterats funna i nät, med skador liknande frätskador. Fisk har fångats med sår på kroppen som enligt Statens veterinärmedicinska anstalt är svampangrepp, vilket tyder på ett försvagat immunförsvar hos fisken. Det finns inget som pekar på en särskild sjukdom eller epizooti utan det verkar snarare vara mer diffusa symptom som även rapporterats på andra håll i Östersjön. Fiskare misstänker att skador på fiskarnas slemskikt har orsakat detta och en möjlig orsak till att fisken får skador på slemskiktet är att de skadas av garn eller trål. Det kan ske då fisken är för liten för att hållas kvar av redskapet men tillräckligt stor för att skadas av det.

Eftersom torskbeståndet i Södra Östersjön domineras av fisk med storlek strax under minimimåttet, är sårskador en reell risk för en stor del av beståndet. Det saknas i dag en formaliserad rapportering av sårskadad fisk. Rapportering är nödvändig för att kunna göra en effektiv analys av förekomsten av sårskadad fisk i yrkesfiskets fångster.

Under 2014 kommer även SLU Aqua på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten att sammanställa befintlig information om datainsamling av sjukdom på vild fisk, vilket idag sker inom vissa provfisken. Denna inventering kommer att ligga till grund för ett framtida arbete med att kartlägga utbredningen av sjukdomar på vild fisk i Sveriges kust- och utsjövatten.

Närmare om uppdraget

Regeringen har i dag beslutat två regeringsuppdrag för att vidare utreda Hanöbukts miljöproblem: detta uppdrag som fokuserar på omfattningen av och anledningar till uppkomst av sårskadad fisk samt ytterligare ett uppdrag till Havs- och vattenmyndigheten som kommer undersöka eventuella samband mellan miljöfarliga ämnen, kända eller ännu inte kända, och fiskhälsa, inklusive sårskador.

Statens veterinärmedicinska anstalt ska kartlägga omfattningen av sårskadad fisk i Hanöbukten och utreda orsakerna till att skador uppkommer. En fungerande provtagning av sårskadad fisk är nödvändig för att komma till insikt om dess omfattning och orsaker. Utformningen av uppdraget ska ske i samråd med Havs- och vattenmyndigheten och efter samråd med Jordbruksverket, Sveriges lantbruksuniversitet och Kemikalieinspektionen.

Myndigheten ska inom ramen för uppdraget redovisa en plan för vidare uppföljning och övervakning av sjukdomstillståndet hos vilda fiskpopulationer.

Statens veterinärmedicinska anstalt får för uppdragets genomförande rekvirera högst 1 175 000 kr från Havs- och vattenmyndigheten. Medel

för ändamålet belastar anslaget 1:12 Åtgärder för havs- och vattenmiljö under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Medel utbetalas mot rekvisition.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2015.

På regeringens vägnar

Lena Ek

Jorid Hammersland

Kopia till

Utbildningsdepartementet
Landsbygdsdepartementet
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Skåne län
Göteborgs universitet
Statens Jordbruksverk
Havs- och vattenmyndigheten
Sveriges lantbruksuniversitet
Naturvårdsverket
Kemikalieinspektionen
Naturhistoriska riksmuseet